

KONINKRIJK BELGIE

3 APRIL 1990. — Wet betreffende de zwangerschapsafbreking, tot wijziging van de artikelen 348, 350, 351 en 352 van het Strafwetboek en tot opheffing van artikel 353 van hetzelfde Wetboek (1)

In naam van het Belgische Volk,
Wij, in Raad verenigde Ministers,

Gelet op het besluit van 3 april 1990, waarbij wordt vastgesteld dat de Koning zich in de onmogelijkheid bevindt om te regeren;

Gelet op de artikelen 25, 69, 79, derde lid, en 82 van de Grondwet,

De Kamers hebben aangenomen en Wij, in Raad verenigde Ministers, bekrachtigen hetgeen volgt:

Artikel 1. Artikel 348 van het Strafwetboek wordt vervangen als volgt:

« Artikel 348. Hij die, al dan niet geneesheer, door enig middel opzettelijk vruchtafdriving veroorzaakt bij een vrouw die daarin niet heeft toegestemd, wordt gestraft met opsluiting. Indien de gebruikte middelen hun uitwerking hebben gemist, vindt artikel 52 toepassing. »

Art. 2. Artikel 350 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

« Artikel 350. Hij die door spijzen, dranken, artsenijen of door enig ander middel vruchtafdriving veroorzaakt bij een vrouw die daarin heeft toegestemd, wordt veroordeeld tot gevangenisstraf van drie maanden tot een jaar en tot geldboete van honderd frank tot vijfhonderd frank.

Er is evenwel geen misdrijf wanneer de zwangere vrouw die door haar toestand in een noodsituatie verkeert, een geneesheer verzoekt haar zwangerschap af te breken en indien de zwangerschapsafbreking uitgevoerd wordt onder de volgende voorwaarden:

1° a) de zwangerschapsafbreking moet plaatsvinden vóór het einde van de twaalfde week na de bevruchting;

b) de zwangerschapsafbreking moet onder medisch verantwoorde omstandigheden door een geneesheer worden verricht in een instelling voor gezondheidszorg waaraan een voorlichtingsdienst is verbonden die de zwangere vrouw opvangt en haar omstandig inlicht inzonderheid over de rechten, de bijstand en de voordelen, bij wet en decreet gewaarborgd aan de gezinnen, aan de al dan niet gehuwde moeders en hun kinderen, alsook over de mogelijkheden om het kind dat geboren zal worden, te laten adopteren, en die, op verzoek van de geneesheer of van de vrouw, haar hulp en raad geeft over de middelen waarop zij een beroep zal kunnen doen voor de oplossing van de psychologische en maatschappelijke problemen welke door haar toestand zijn ontstaan.

(1) Buitengewone zitting 1988.

Senaat:

Parlementaire bescheiden. — Wetsvoorstel, nr. 247/1. — Verslag, nr. 247/2. — Amendementen, nrs. 247/3 tot 7. — Advies van de Raad van State, nr. 247/8. — Amendement, nr. 247/9. — Aanvullend verslag, nr. 247/10. — Amendementen, nrs. 247/11 en 12. — Artikelen in eerste lezing aangenomen, nr. 247/13.

Handelingen van de Senaat. — 24, 25, 26 en 27 oktober 1989, 3, 4 en 6 november 1989.

Gewone zitting 1989-1990.

Kamer van volksvertegenwoordigers:

Parlementaire Bescheiden. — Ontwerp overgezonden door de Senaat, nr. 950/1. — Amendementen, nrs. 950/2 tot 4. — Advies van de Raad van State, nr. 950/5. — Amendementen, nrs. 950/6 tot 8. — Verslag, nr. 950/9. — Voorstel van resolutie, nr. 732/1. — Wetsvoorstel, nr. 1024/1. — Advies van de Raad van State, nr. 1024/2. — Verslag, nr. 1024/3. — Wetsvoorstel, nr. 1025/1. — Advies van de Raad van State, nr. 1025/2. — Verslag, nr. 1025/3.

Handelingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers. — 27, 28 en 29 maart 1990.

ROYAUME DE BELGIQUE

3 AVRIL 1990. — Loi relative à l'interruption de grossesse, modifiant les articles 348, 350, 351 et 352 du Code pénal et abrogeant l'article 353 du même Code (1)

Au nom du Peuple belge,
Nous, Ministres réunis en Conseil,

Vu l'arrêté du 3 avril 1990 constatant que le Roi se trouve dans l'impossibilité de régner;

Vu les articles 25, 69, 79, alinéa 3, et 82 de la Constitution,

Les Chambres ont adopté et Nous, Ministres réunis en Conseil, sanctionnons ce qui suit:

Article 1er. L'article 348 du Code pénal est remplacé par la disposition suivante:

« Article 348. Celui qui, médecin ou non, par un moyen quelconque, aura à dessein fait avorter une femme qui n'y a pas consenti, sera puni de la réclusion. Si les moyens employés ont manqué leur effet, l'article 52 sera appliqué. »

Art. 2. L'article 350 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

« Article 350. Celui qui, par aliments, breuvages, médicaments ou par tout autre moyen aura fait avorter une femme qui y a consenti, sera condamné à un emprisonnement de trois mois à un an et à une amende de cent francs à cinq cents francs.

Toutefois, il n'y aura pas d'infraction lorsque la femme enceinte, que son état place en situation de détresse, a demandé à un médecin d'interrompre sa grossesse et que cette interruption est pratiquée dans les conditions suivantes:

1° a) l'interruption doit intervenir avant la fin de la douzième semaine de la conception;

b) elle doit être pratiquée, dans de bonnes conditions médicales, par un médecin, dans un établissement de soins où existe un service d'information qui accueillera la femme enceinte et lui donnera des informations circonstanciées, notamment sur les droits, aides et avantages garantis par la loi et les décrets aux familles, aux mères célibataires ou non, et à leurs enfants, ainsi que sur les possibilités offertes par l'adoption de l'enfant à naître et qui, à la demande, soit du médecin soit de la femme, accordera à celle-ci une assistance et des conseils sur les moyens auxquels elle pourra avoir recours pour résoudre les problèmes psychologiques et sociaux posés par sa situation.

(1) Session extraordinaire 1988.

Sénat:

Documents parlementaires. — Proposition de loi, n° 247/1. — Rapport, n° 247/2. — Amendements, n°s 247/3 à 7. — Avis du Conseil d'Etat, n° 247/8. — Amendement, n° 247/9. — Rapport complémentaire, n° 247/10. — Amendements, n°s 247/11 et 12. — Articles adoptés en première lecture, n° 247/13.

Annales du Sénat. — 24, 25, 26 et 27 octobre 1989, 3, 4 et 6 novembre 1989.

Session ordinaire 1989-1990.

Chambre des représentants:

Documents parlementaires. — Projet transmis par le Sénat, n° 950/1. — Amendements, n°s 950/2 à 4. — Avis du Conseil d'Etat, n° 950/5. — Amendements, n°s 950/6 à 8. — Rapport, n° 950/9. — Proposition de résolution, n° 732/1. — Proposition de loi, n° 1024/1. — Avis du Conseil d'Etat, n° 1024/2. — Rapport, n° 1024/3. — Proposition de loi, n° 1025/1. — Avis du Conseil d'Etat, n° 1025/2. — Rapport, n° 1025/3.

Annales de la Chambre des représentants. — 27, 28 et 29 mars 1990.

2° De geneesheer tot wie een vrouw zich wendt om haar zwangerschap te laten afbreken, moet :

a) de vrouw inlichten over de onmiddellijke of toekomstige medische risico's waaraan zij zich blootstelt door het afbreken van de zwangerschap;

b) de verschillende opvangmogelijkheden voor het kind dat geboren zal worden, in herinnering brengen en, in voorkomend geval, een beroep doen op het personeel van de dienst bedoeld in het 1°, b), van dit artikel om de daar bepaalde hulp en raad te geven;

c) zich vergewissen van de vaste wil van de vrouw om haar zwangerschap te laten afbreken.

De appreciatie van de geneesheer over de vaste wil en de noodsituatie van de zwangere vrouw, op basis waarvan hij aanvaardt de ingreep uit te voeren, kan niet meer worden aangevochten indien is voldaan aan de in dit artikel bepaalde voorwaarden.

3° De geneesheer kan de zwangerschapsafbreking niet eerder verrichten dan zes dagen na de eerste raadpleging en nadat de vrouw, de dag van de ingreep, schriftelijk te kennen heeft gegeven dat ze vastbesloten is de ingreep te ondergaan.

Deze verklaring moet bij het medisch dossier worden gevoegd.

4° Na de termijn van twaalf weken kan de zwangerschap onder de voorwaarden bepaald onder het 1°, b), het 2° en het 3° slechts worden afgebroken, indien het voltooien van de zwangerschap een ernstig gevaar inhoudt voor de gezondheid van de vrouw of indien vaststaat dat het kind dat geboren zal worden, zal lijden aan een uiterst zware kwaal die als ongeneeslijk wordt erkend op het ogenblik van de diagnose. In dat geval moet de geneesheer tot wie de vrouw zich heeft gewend, de medewerking vragen van een tweede geneesheer, wiens advies bij het dossier moet worden gevoegd.

5° De geneesheer of een andere bevoegde persoon van de instelling voor gezondheidszorg waar de ingreep is verricht, moet aan de vrouw de nodige voorlichting verstrekken inzake contraceptiva.

6° Geen geneesheer, geen verpleger of verpleegster, geen lid van het paramedisch personeel kan gedwongen worden medewerking te verlenen aan een zwangerschapsafbreking.

De geneesheer die weigert een dergelijke ingreep te verrichten, is gehouden de vrouw bij haar eerste bezoek in kennis te stellen van zijn weigering. »

Art. 3. Artikel 351 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt :

« Artikel 351. De vrouw die opzettelijk een vruchtafdriving laat verrichten buiten de voorwaarden gesteld in artikel 350, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van vijftig frank tot tweehonderd frank. »

Art. 4. Artikel 352 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt :

« Artikel 352. Wanneer de middelen, gebruikt met het oogmerk om vruchtafdriving te verwekken, de dood tot gevolg hebben, wordt hij die ze met dat oogmerk heeft aangewend of aangewezen, veroordeeld tot opsluiting, indien de vrouw daarin weliswaar heeft toegestemd doch de ingreep werd verricht buiten de voorwaarden gesteld in artikel 350, en tot dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar, indien zij daar niet in heeft toegestemd. »

Art. 5. Artikel 353 van het hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 3 april 1990.

De Eerste Minister,
W. MARTENS

De Vice-Eerste Minister en Minister van Institutionele Hervormingen, belast met de Herstructurering van het « Ministère de l'Education nationale » en het Ministerie van het Brussels Gewest,

Ph. MOUREAUX

De Vice-Eerste Minister en Minister van Economische Zaken en het Plan, belast met de Herstructurering van het Ministerie van Onderwijs,

W. CLAES

2° Le médecin sollicité par une femme en vue d'interrompre sa grossesse doit :

a) informer celle-ci des risques médicaux actuels ou futurs qu'elle encourt à raison de l'interruption de grossesse;

b) rappeler les diverses possibilités d'accueil de l'enfant à naître et faire appel, le cas échéant, au personnel du service visé au 1°, b), du présent article pour accorder l'assistance et donner les conseils qui y sont visés;

c) s'assurer de la détermination de la femme à faire pratiquer une interruption de grossesse.

L'appréciation de la détermination et de l'état de détresse de la femme enceinte qui conduit le médecin à accepter d'intervenir, est souveraine lorsque les conditions prévues au présent article sont respectées.

3° Le médecin ne pourra au plus tôt, pratiquer l'interruption de grossesse que six jours après la première consultation prévue et après que l'intéressée a exprimé par écrit, le jour de l'intervention, sa détermination à y faire procéder.

Cette déclaration sera versée au dossier médical.

4° Au-delà du délai de douze semaines, sous les conditions prévues aux 1°, b), 2° et 3°, l'interruption volontaire de grossesse ne pourra être pratiquée que lorsque la poursuite de la grossesse met en péril grave la santé de la femme ou lorsqu'il est certain que l'enfant à naître sera atteint d'une affection d'une particulière gravité et reconnue comme incurable au moment du diagnostic. Dans ce cas, le médecin sollicité s'assurera le concours d'un deuxième médecin, dont l'avis sera joint au dossier.

5° Le médecin ou toute autre personne qualifiée de l'établissement de soins où l'intervention a été pratiquée, doit assurer l'information de la femme en matière de contraception.

6° Aucun médecin, aucun infirmier ou infirmière, aucun auxiliaire médical n'est tenu de concourir à une interruption de grossesse.

Le médecin sollicité est tenu d'informer l'intéressée, dès la première visite, de son refus d'intervention. »

Art. 3. L'article 351 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Article 351. La femme qui, volontairement, aura fait pratiquer un avortement en dehors des conditions prévues à l'article 350 sera punie d'un emprisonnement d'un mois à un an et d'une amende de cinquante francs à deux cents francs. »

Art. 4. L'article 352 du Code est remplacé par la disposition suivante :

« Article 352. Lorsque les moyens employés dans le but de faire avorter la femme auront causé la mort, celui qui les aura administrés ou indiqués dans ce but sera condamné à la réclusion, si la femme a consenti à l'avortement, mais que l'intervention ait été pratiquée en dehors des conditions définies à l'article 350 et aux travaux forcés de dix ans à quinze ans, si elle n'y a point consenti. »

Art. 5. L'article 353 du même Code est abrogé.

Promulguons la présente loi, ordonnons qu'elle soit revêtue du sceau de l'Etat et publiée par le *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 3 avril 1990.

Le Premier Ministre,
W. MARTENS

Le Vice-Premier Ministre et Ministre des Réformes institutionnelles, chargé de la Restructuration du Ministère de l'Education nationale et du Ministère de la Région bruxelloise,

Ph. MOUREAUX

Le Vice-Premier Ministre et Ministre des Affaires économiques et du Plan, chargé de la Restructuration du « Ministerie van Onderwijs »,

W. CLAES

De Vice-Eerste Minister en Minister van Verkeerswezen
en Institutionele Hervormingen,

J.-L. DEHAENE

De Vice-Eerste Minister
en Minister van Justitie en Middenstand,

M. WATHELET

De Vice-Eerste Minister
en Minister van Begroting en Wetenschapsbeleid,

H. SCHILTZ

De Minister van Buitenlandse Zaken,

M. EYSKENS

De Minister van Financiën,

Ph. MAYSTADT

Voor de Minister van Buitenlandse Handel, afwezig,

De Vice-Eerste Minister en Minister van Institutionele Hervormingen, belast met de Herstructurering van het « Ministère de l'Education nationale » en het Ministerie van het Brusselse Gewest,

Ph. MOUREAUX

De Minister van Sociale Zaken,

Ph. BUSQUIN

De Minister van Landsverdediging,

G. COËME

De Minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen,

L. TOBBACK

Voor de Minister van Ontwikkelingssamenwerking, afwezig,

De Vice-Eerste Minister
en Minister van Begroting en Wetenschapsbeleid,

H. SCHILTZ

De Minister van Pensioenen,

A. VAN DER BIEST

De Minister van Tewerkstelling en Arbeid,

L. VAN DEN BRANDE

De Minister van Posterijen, Telegrafie en Telefonie,

M. COLLA

De Minister van Openbaar Ambt,

R. LANGENDRIES

Met 's Lands zegel gezegeld

De Minister van Justitie,

M. WATHELET

Le Vice-Premier Ministre et Ministre des Communications
et des Réformes institutionnelles,

J.-L. DEHAENE

Le Vice-Premier Ministre
et Ministre de la Justice et des Classes moyennes,

M. WATHELET

Le Vice-Premier Ministre
et Ministre du Budget et de la Politique scientifique

H. SCHILTZ

Le Ministre des Affaires étrangères,

M. EYSKENS

Le Ministre des Finances,

Ph. MAYSTADT

Pour le Ministre du Commerce extérieur, absent,

Le Vice-Premier Ministre et Ministre des Réformes institutionnelles, chargé de la Restructuration du Ministère de l'Education nationale et du Ministère de la Région bruxelloise

Ph. MOUREAUX

Le Ministre des Affaires sociales

Ph. BUSQUIN

Le Ministre de la Défense nationale,

G. COËME

Le Ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics et des Institutions scientifiques et culturelles nationales

L. TOBBACK

Pour le Ministre de la Coopération au Développement, absent

Le Vice-Premier Ministre
et Ministre du Budget et de la Politique scientifique

H. SCHILTZ

Le Ministre des Pensions,

A. VAN DER BIEST

Le Ministre de l'Emploi et du Travail,

L. VAN DEN BRANDE

Le Ministre des Postes, Télégraphes et Téléphones

M. COLLA

Le Ministre de la Fonction publique

R. LANGENDRIES

Scellé du sceau de l'Etat

Le Ministre de la Justice

M. WATHELET

Texte de l'article 349 du Code pénal

Art. 349. Lorsque l'avortement a été causé par des violences exercées volontairement, mais sans intention de le produire, le coupable sera puni d'un emprisonnement de trois mois à deux ans et d'une amende de vingt-six francs à trois cents francs.

Si les violences ont été commises avec préméditation ou avec connaissance de l'état de la femme, l'emprisonnement sera de six mois à trois ans, et l'amende de cinquante francs à cinq cents francs.

Tekst van artikel 349 van het Strafwetboek

Art. 349. Wanneer de vruchtafdrijving wordt veroorzaakt door geweld, opzettelijk gepleegd, maar zonder het oogmerk om afdrijving te verwekken, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig frank tot driehonderd frank.

Wordt het geweld gepleegd met voorbedachten rade of met kennis van de toestand van de vrouw, dan is de gevangenisstraf zes maanden tot drie jaar en de geldboete vijftig frank tot vijfhonderd frank.